

offentlige Liv, har jeg ikke set nogen Minister foretage sig et saa usædvanligt Skridt af stor Rækkevidde og med farlige principielle og praktiske Konsekvenser med en saa udelt Tilslutning fra den offentlige Mening i og udenfor Rigsdagen som den, under hvilken Finansminister Vilhelm Lassen handlede.

Jeg skal saa gøre et Par Bemærkninger om Toldloven, idet den højtærede Finansminister jo med stor Styrke har draget dette Spørgsmaal ind i Forhandlingerne. Maa jeg erindre om, hvad det var, der naaedes ved den Toldlov, som vedtoges i Foraaret 1908. Vi fik en Nedsættelse af Tolden paa ca. 10½ Mill. Kr. straks og ca. 11¼ Mill. Kr. om 4 Aar, en Forhøjelse paa godt 3½ Mill. Kr. væsentligt paa Luksusartikler. Nettonedgangen vil, efter den anstillede Beregning, naar den er traadt fuldt i Kraft, være 7,650,000 Kr. eller ca. 22 pCt. af Toldindtægterne. Nu mener den højtærede Finansminister, at det var forkert, at man valgte Aarene 1902—1906 som Gennemsnit for Beregningerne, og at man hellere skulde have valgt 1907. Ja, noget kan naturligvis tale derfor, men jeg tror dog ikke, man faar et ganske korrekt Billede af Forholdene ved at tage et enkelt Højkonjunkturaar som Maalestok. Derfor har man hidtil altid, ligesom i forskellige andre Lande, ogsaa her hjemme foretrukket at tage et Gennemsnit. Det skal jeg dog ikke opholde mig ved. Forholdet er det, at Nedsættelserne blive endnu betydeligere, naar man vil maale efter Aaret 1907; men det var ca. 22 pCt. af Toldindtægten, vi da kvittede, og Nettonedgangen paa Told- og Forbrugsafgifter var godt 4½ Mill. Kr.

Den højtærede Minister siger, at alle disse Nedsættelser ere forsvundne ret sporløst — hvem har mærket dem? Han udtalte sig i det hele med stor Ringeagt om det, der kan naas ved Nedsættelse i de indirekte Afgifter. Nu vil jeg spørge, om der er nogen som helst Sandsynlighed for, at slige Beløb som de, jeg her har nævnt, virkelig kunne blive borte i Mellemløbet Lommer. Jeg spørger, hvorfor ene *det* prisbestemende Element, som ligger i Tolden, ingen Indflydelse skulde øve paa Detailprisen. Konsekvensen maatte være, at heller ikke betydelige Nedsættelser i Varens en gros Pris og heller ikke andre prisbestemende Elementer øve nogen Indflydelse paa Detailprisen. Det er rigtigt, at disse Nedsættelser undertiden kunne blive borte, undertiden kunne de ogsaa vise sig i for-

stærket Maalestok, undertiden mærkes de ikke, fordi der samtidig indtræder en Svingning i en gros Prisen, men at de i det hele og store nok skulde gøre sig gældende, det er fuldkommen sikkert. Det er navnlig sikkert i et Land som dette, hvor Brugsforeningsbevægelsen har taget et saadant Opsving, som den har. Ingen, heller ikke den højtærede Finansminister, vilde dog paastaa, at Nedsættelserne ikke skulde mærkes i Brugsforeningerne, hvor der jo ikke er Tale om Mellemløbet, og Brugsforeningernes Konkurrence vil nødvendigvis tvinge Mellemløbet, hvis ikke fornuftig Hensyntagen til deres egen Interesse maatte tvinge dem dertil, til at give Toldnedsættelserne Udtryk i Detailprisen. Det vil virke paa Prisniveauet — særlige Undersøgelser have jo ved mange Lejligheder vist, at det ikke altid er virkelig proportionalt med Toldnedsættelsen, at det undertiden maaske virker paa helt andre Varer, men det er givet, at Konkurrencen baade mellem Detailhandlerne indbyrdes og med Forbrugsforeningerne nødvendigvis gør, at i det store og hele Prisniveauet faar en Sænkning, som svarer til Toldnedsættelsen. Og desuden maa huskes, at til Toldnedsættelsen maa ogsaa regnes Avancen paa Told.

Men, vil der blive sagt, hvad betyde saa disse Par Øre paa den ene eller anden Artikel? Ja, Forholdet er jo i det hele dette, at i vore Dage har Beskatningen ikke den Betydning for Befolkningen, som den havde i tidligere Tid. Mange Forhold bevirkede i tidligere Perioder, under tidligere Samfundstilstande, at Beskatningen virkede langt mere brutalt, langt mere voldsomt ind paa den enkeltes økonomiske Velfærd end nu. Men det, at Virkningerne ere forholdsvis mindre, fritager os ikke for at stile hen imod den størst mulige Retfærdighed paa Beskatningsomraadet, fritager os ikke for at søge at fordele Byrden paa den bedste og retfærdigste Maade.

I en Afhandling om den nye Toldlov og dens Virkninger har Generaldirektøren for Skattevæsenet blandt andet gjort opmærksom paa, at alene for 3 Artiklers Vedkommende, Ris, Sago og Kaffe, vil Forholdet, naar man regner en passende Avance paa Tolden og multiplicerer med Gennemsnittallet for Individet pr. Familie, være dette, at den alene paa disse 3 Varer opnaaede Toldnedsættelse svarer til Indkomstskatten til Staten for en Familie med 1,000—1,200 Kr.s Indtægt. Det er et ret slaaende Eksempel. Man har talt meget om